

Wychodzi w Krakowie

codziennie o godzinie 8 1/2 rano, wyjąwszy Poniedziałki i dni następujące po świętach.

Cena:

W KRAKOWIE miesięczna 1 złr. 30 kr. — kwartalna 4 złr.

W KRAJU kwartalna razem z przesyłką pocztową 5 złr. m. k.

Przedpłata

przyjmuje się w księgarni JÓZEFA CZECHA przy Głównym Rynku N. 453. Pieniądze przesyłają się *franco* pocztą wprost do BIÓRA REDAKCYI CZASU wyrażwszy na kopercie „prenumeracyjne pieniądze“.

CZAS

Przyjmują się

OGŁOSZENIA, ROZPRAWY, ODEZWY wszelkiego rodzaju. DONIESIENIA literackie, księgarskie, handlowe, przemysłowe, rolnicze itp. UWIADOMIENIA dotyczące się sprzedaży, kupna, dzierżaw itp.

Za opłatą

od wiersza petytowego za jednorazowe umieszczenie po 4 kr. następne po 2 kr. — z dopłatą po 10 krajaców za każdą publikacją na stempel rządowy.

Listy

niefrankowane nieprzyjmują się, wyjąwszy od stałych lub znanych korespondentów Numer pojedynczy kosztuje 10 groszy.

Kraków 12 lutego.

Jego Świątobliwość Pius IX Papież w konsystorzu tajnym z 22go stycznia 1855 r. miał do s. kolegium następującą allokucją:

Przypominacie sobie zapewne z jaką boleścią opłakiwaliśmy nieraz z wami i na tem miejscu szkody tak ważne, które od lat kilku kościołowi katolicki dotkniętym jest i nędznie zrujnowanym w królestwie Sardynskiem. Nieopuszciliśmy niczego cokolwiek tylko podać nam mogła nasza troskliwość, gorliwość i cierpliwość, aby stosownie do Naszej władzy i obowiązku godności Naszej apostolskiej zarządzić można tak wielkim nieszczęściem, mając serce zawsze przepełnione chęcią, aby was można zawiadomić w końcu o czemś przecie, coby było przynajmniej osłoda we wspólnym naszym umartwieniu. Lecz wszystkie Nasze usiłowania były deremne; ani skargi powtarzane przez organ kardynała Naszego sekretarza stanu, ani starania innego kardynała działającego w Naszym imieniu jako pełnomocnik, ani listy osobne któreśmy sami przesyłali do ukochanego Naszego w Chrystusie syna, świętego Króla Sardynii; nie otrzymały żadnego rezultatu. Wiadome są wszystkim liczne fakty i dekryty, za pomocą których rząd sardyński za prawdziwym oburzeniem wszystkich ludzi dobrze myślących i napełniając serce ich goryczą, podeptał najuroczystsze ugody zawarte z tą Stolicą Apostolską; i nieobawiał się przesładować co dzień więcej i ministrów religii poświęconych, i Biskupów, i zgromadzenia duchowne; nie obawiał się pokrzywdzić i zgwałcić nietykalność Kościoła, jego wolność i niezszanowniejsze prawa, nie obawiał się zagrabić jego dóbr i publicznie okazywać pogardę dla tegoż Kościoła i dla Naszej najwyższej zwierzchności, zwierzchności Stolicy Apostolskiej, wymierzając przeciw obojgu najcięższe obelgi. W ostatnich czasach jak wiecie, przedłożona tam została ustawa całkowitą przeciwną samemu prawu natury, prawu Bożemu, prawu społecznemu, sprzeciwiająca się w najwyższym stopniu dobru społeczności ludzkiej, a sprzyjająca we wszelkim miar szkodliwym i zgubnym błędom socyalizmu i komunizmu. Przez to prawo zakładają sobie między innemi zniszczyć zupełnie wszystkie prawie zgromadzenia klasztorne i duchowne płci obój, kościoły kolegiałne i zwyczajne beneficya, takież nawet które należą do prawa patronatu, i zamierzają oddać ich dobra i ich dochody pod administrację i samowolę władzy świeckiej. Ten sam projekt do ustawy przypisyuje władzy świeckiej powagę potrzebną do przepisania warunków jakie zachować mają zgromadzenia klasztorne, któreby nie były zniszczone.

Brakuje Nam słów do wyrażenia boleści jaką jesteśmy przejęci na widok tylu czynów niepojętych i całkiem zbrodniczych, popełnianych jeszcze dzieł przeciw Kościołowi, przeciw szanownym jego prawom, przeciw najwyższej i nietykalnej zwierzchności Stolicy Apostolskiej, w tem królestwie w którym jest tak wielka liczba gorliwych katolików, gdzie pobożność, religia i uszanowanie dla tej katedry s. Piotra i jego następców panowały zwłaszcza w Królestwie i kwitły jako przykład światu. Lecz skoro do tego stopnia doszło, iż niewystarcza już opłakiwać zle Kościołowi wyrządzone, i winniśmy użyć wszelkich starań i usiłowań, aby ustało, przeto stosownie do obowiązków Naszego powołania, podnosimy znów głos, z całą wolnością Apostolską, w tem uroczystym zebraniu, ganimy surowo i potępiamy nie tylko wszystkie dekryty wydane już przez ten rząd na szkodę praw i zwierzchności religii, kościoła i tej Stolicy Apostolskiej, jak niemniej każdy z tych dekretów w szczególności, ale nadto potępiamy ustawę świeżo proponowaną i oświadczamy, że wszystkie te akta są nieważne i uważane być powinny całkiem za niebyłe. Prócz tego, przestrzegamy i to w sposób jak tylko można najwyraźniejszy i to w których imieniu lub za których rozkazem lub staraniem wydane zostały pomienione dekryty, i tych którzyby się nie bali sankcyonować, potwierdzać lub sprzyjać w jakikolwiek sposób ustawie świeżo proponowanej, niechaj zważą we własnym sercu jakie to kary i jakie kościelne cenzury orzekły konstytucje apostolskie i kanony świętych zborów, a mianowicie kanony świętego koncylium trydenckiego, orzekły i postanowiły przeciw grabieżcom i profanatorom rzeczy poświęconych, przeciw gwałcicielom wolności Kościoła i Stolicy Apostolskiej, przeciw przywłaszczycielom praw jego. Boże daj aby sprawy tak wielkich nieszczęść, wzruszeni Naszymi słowami i naszymi przestrogią postanowili w końcu poprzestać swych zuchwałych napadów przeciw swobodzie i wolności duchownej i pośpieszyli naprawić owe zle bez końca Kościołowi wyrządzone, i tym sposobem uwolnili Nasze ojcowskie serce od srogiej konieczności zwrócenia przeciwko nim broni, którą Bóg złożył w ręce Naszego świętego powołania!

Abym zaś świat katolicki wiedział wszystko cośmy zrobili w celu zasłonięcia w królestwie Sardynskiem

spraw religijnych od szwanku, i aby wiedział również jakie było postępowanie tego rządu, kazaliśmy wydrukować wykład szczegółowy tej sprawy i polecieliśmy, aby każdemu z was egzemplarz wręczony został.

Kończąc, winniśmy Przewielebni Bracia nieszczęśliwie pochwalić Naszych, bo na nie zasłużyli sowiec Przewielebni nasi Bracia Arcybiskupi i Biskupi królestwa Sardynskiego. Pamiętni na wielkość i godność ich powołania i działając odpowiednio całkiem do Naszych życzeń, nie przestali nigdy opierać się jakby muru domu Izraela, bronić go to słowem, to piśmem z wielką odwagą i podziwianą godną stałością, utrzymując energicznie sprawę Bożą i św. Kościoła. Chcemy również z głębi serca Naszego pochwinić wszystkim znakomitym osobom świeckim w tem królestwie, którzy przejęci uczuciami katolickimi i przywiązani silnie do Nas i do Stolicy Apostolskiej, uważali sobie to za zaszczyt bronić otwarcie i publicznie słowem i piśmem praw świętych Kościoła.

Was Przewielebni Bracia, którzy powołani jesteście do dzielenia trosk Naszych prosimy, abyście łącznie z Nami wysyłali do Boga modły usilne i gorące, abyśmy za wstawieniem Niepokalanej Maryi Panny otrzymali łaskę potrzebną dla naszych starań i usiłowań. Niechaj Jego pomoc niebieska i wszechmogąca raczy zasłonić sprawę św. Kościoła i sprowadzić błędnych na drogę prawdy i sprawiedliwości.

Korespondencya Czasu.

Lwów 9 lutego.

§. Oczekiwanie właścicieli ziemskich względem wypłaty całej indemnizacji jest równie wielkie, jak było przed pół roku względem wypłaty 20 sto i 10 rozł. zaliczki. Z przyjemnością więc mogą donieść, że z wypłatą całej indemnizacji początek jest już zrobiony. Całą indemnizację podniósł już p. Stecher właściciel Turynki i urzędnik przy komisji ministerjalnej. Zasada więc prawna, że każdy kto ma likwidację wynagrodzenia w ręku podnieść może kwotę wyklikidowaną, jest już i praktyką stwierdzona. Niepowinno to jednak zadziwiać, że wypłata pomimo uzyskaną likidację tak się przewlekła, i że bardzo z wolna postępować będzie. Przyczyną tego są przepisy. Każda likwidacja przez komisję obwodową wydana przejdzie musi przez komisję ministerjalną, jako drugą instancję. W jej buhalterii musi każda być zrewidowana, buhalteria oblicza, ile kto wziął na rachunek kapitału, ile na rachunek procentów, i oblicza kwotę, jaka właścicielowi do zapłacenia pozostaje. Tak zrewidowana likwidacja idzie do tabuli do zanotowania; i wtedy dopiero można prosić sądu, aby po przeprowadzeniu pertraktacji zawyrokował, do których rąk indemnizacja ma być wypłacona. Komisje obwodowe wydały dotąd jeżełi się nie mylę, przeszło 1200 likwidacji, aby więc tyle likwidacji przeszło drogę opisaną, na to potrzeba wiele czasu, dla tego też w tych dniach dopiero poczęto wypłacać całą wyklikidowaną indemnizację.

Karnawał zaczyna się ożywiać. Bala się mnoży, a z nimi i piękności wychodzą na jaw. Bal zeszedł soboty na dochód instytutu ślepych dany, nie był tak liczny jak poprzedni na korzyść ochronek urządzony, więcej jednakże zdołało go piękności. Jego Excellence p. Namiestnik otworzył swoje salony. W. poniedziałek był bal świetny, jak wszystkie bala namiestnikowskie. U księcia Sapiehy grano we środę teatr amatorski, na którym znajdował się wybór naszego towarzystwa. Ostatnia releta była jedna z najpiękniejszych we Lwowie. Odnaczała się nie tylko pięknością i liczbą masek, lecz była także jak na dzisiejsze czasy powszechnego zaniżenia nader ożywiona. Sala, buffety, traktynia, galerya i każdy pokój stanowiły jakby osobną dla siebie reletę.

Dziś występuje po raz pierwszy pani Rywacka, o której przybyciu już donosiliśmy.

Wiedeń 10 lutego.

o Ze wszech stron dochodzi współcześnie wiadomości, że między Prusami, Anglią i Francją z przyczynieniem Austrii już zawarty w tych dniach został traktat, co do formy osobny, co do treści zupełnie podobny traktatowi 2go grudnia. O ile dowiedzieć się mogłem, wiadomość ta nie jest zupełnie bezzasadną. Na dniu 4go b. m. gabinet tutejszy odebrał z Paryża projekt już zredagowany i ze strony Prus, przez generała Wedella i hr. Hatzfelda przyjęty, pod warunkiem naturalnie późniejszej ratyfikacji. W projekcie tym, jak po zachowane są prawie dosłownie. Zmienionymi były art. 2gi i 5ty stosownie do stanowiska Prus i do obecnej sytuacji. Egzekucya konwencji militarniej austro-pruskiej z 20go kwietnia i wejście Prus do konferencji wynikały w następstwie. Przejrzany i potwierdzony przez tutejszy gabinet ten projekt, wrócił do Paryża 6go lub 7go b. m. Ukończenie zupełne mogło przeto nastąpić w tym ostatnim dniu, jeźli Prusy nie znalazły nagle nowych jakich zastrzeżeń lub trudności na tej

drodze. Wczoraj wieczorem w poselstwie francuskiem spodziewano się dobrego i zupełnego rezultatu, lecz pewnego nie niewiedzano.

Hr. Buol odbywa ciągle z posłami rozmaitych małych państw konferencye.

Z Krymu nie nowego. Zdaje się, że walka w otwartym polu otworzy się współcześnie z bombardowaniem Sebastopola.

Paryż 5 lutego.

Generał Wedel po odwiedzeniu p. Drouyn de Lhuys otrzymał posłuchanie u Cesarza. Salony polityczne różnią się w ocenianiu misji generała Wedela i stanowiska Prus. Osoba bliska dworu zapewnia, że Prusy są ciągle zawieszane na kwestyi którą traktowali pp. Bunsen i Usedom. Jest nadzieja, że Cesarz oświeci i zaspokoi Prusy, o ile je zaspokoić będzie można. Sprawa przystąpienia do aliansu Niemiec zajmuje ciągle Paryż, ale mało kto ją rozumie. Rząd ogłasza w samych Niemczech noty i cyrkularze obrócone do Niemiec. Paryż czyta je później niż wy, nie też o nich niepowiem. Prusy jak to zapowiedziałem, *mettent le baton dans les roues*. Długo to trwać nie może, bo wiosna przybliży się. Dotąd niewiadomo czy armia francuska przejdzie przez Niemcy, czy przez Lombardję. Rząd francuski ma dwa plany ruchów, ale zdaje się, że ruch przez Lombardję nastąpi. Droga Lyonńska dostała od rządu 6 milionów na robienie przygotowań do transportowania armii. Co wieczór przeciągają, jeszcze przez Paryż oddziały udające się do Krymu. Żołnierze zwykle śpiwają, a mieszkańcy Paryża czule ich żegnają. Rząd wysłał także do Krymu, zapewne dla oczyszczenia wejścia portu sebastopolskiego, pływaków paryskich i lyońskich, między innymi sławnego Petit Louis. O ugodzie militarniej z Austrią nie jeszcze nie ma stanowczego, ale potrzeba ugody staje się nagła. Zapewne wkrótce o nią dowiemy. Wczorajszy *Monitor* oznajmił, że rząd francuski nie wysłał do Wiednia ani p. de Flahault, ani p. de Morny, ani p. Thouvenel, lecz że sam p. de Bourqueney będzie prowadził negocjacje. Paryż wziął to za znak, że negocjacje nie doprowadzą do niczego. Portugalia, dzięki naleganiu Anglii, przystępuje do aliansu i daje nie 15,000 lecz 10,000 wojska. Hiszpania złożona rewolucyjną niemocą, nie dotąd nie postanowiła w tym względzie. Rosya stara się ją pozyskać dla siebie jak r. 1812. Cesarz Mikołaj uznał królową hiszpańską i dworski kalendarz petersburski raczył napomknąć o Maryi Izabelli Ludwice jako o królowej. Mylnem jest, aby Szwecya przystępowała do aliansu. Szwecya czeka skutków wojny nad Wisłą i nie może inaczej postąpić. W Szwajcaryi rekrutują tak Francja jak Anglia. Dwór tułierski jest bardzo rad z upadku lorda Aberdeena, któremu niedowierzał mimo misji lorda Palmerstona i Russella.

Wczorajszy *Monitor* zblił twierdzenia dziennika petersburskiego, aby jeńcy rosyjscy na wyspie Aix byli źle traktowani. Jutro albo pojutrze dzienniki francuskie ogłoszą objaśnienia dane w tym względzie przez księcia Jełowickiego. Jeńcy są bardzo dobrze traktowani i żaden z nich się nie skarży. Różnica religijna wystawiła zrazu na prześladowania jeńców katolickich, ale zarząd z tych ostatnich kazal oddzielić. Co do zarządu *Gazety Augsburgskiej*, jakoby jeńcy byli podstępnie wciągnięci do legionu zagranicznego, zarzut ten jest fałszem. Było tylko nieporozumienie. Izraelici znajdują się między jeńcami, ofiarowali się za pośrednictwem rabina z Bordeaux wejść do legionu zagranicznego. Na ich namowę; jeńcy katolicy okazali toż samo zyczenie, ale kiedy się dowiedzieli, że legion ten nie był legionem o którym myśleli, zaprzestowali i rząd w spokoju ich zostawił. Major dragonów francuskich który jeńcami dowodzi, jest człowiekiem ludzkim, wyrozumiałym i trzyma się wiernie instrukcji rządowych.

Dziennik *le Siècle*, traktowany dotąd przez rząd bardzo względnie, od czasu kiedy w jego redakcyi wziął przewagę p. Carnot, wystąpił z dodatkami się zwiększając wolności dla Francji, tj. dodatkami Senatus-konsultów, których potrzebę Cesarz w konstytucyi przewidział. Nastąpiła z tego powodu dość żarliwa polemika między *Sièclem* a dziennikami *le Pays* i *le Constitutionnel*. Ostatni dziennik zamieścił w tej materii artykuł p. Granier de Cassagnac. Samo imię autora pokazuje wam, jaka była ośnowa rzeczony artykułu. Gdybyśmy żyli w epoce normalnej, żądania *Siècle* byłoby godne uwagi i sam Cesarz by je zaspokoił, ale w chwili obecnej, w chwili wielkiej wojny, są one podejrzane. Wolność duku w dzisiejszej Francji obróciłaby się na korzyść Rosyi, bo rojalisci i republikańcy nie chcą wojny, a wroscianie którzy jej pragną, organu swego nie mają. W chwili obecnej dość jest, kiedy panuje wolność indywidualna i legalność cywilna. Francya taką legalność posiada, trzeba więc aby uzbroidła w cierpliwość. Napoleon III. trzymając się zasady *non violandum jus nisi regnandi causa*, nie narusza wolności indywidualnej i legalności cywilnej i ją nawet powiększa za pomocą reformy dokonanej w materii tak zwanych *mandats de dépôts*. Francuzi powzięli od dwóch lat wielką miłość dla wolności i instytucji an-

gielskich, ale w tej chwili miłość ta jest jeżeli nie podejrzana, to niewczesna.

Potrzeby handlu zmuszają Cesarza do dania wielkiego balu dnia 8 t. m. Balów urzędowych i prywatnych jest wiele w tym tygodniu. Bal Veli paszy obudza powszechną ciekawość i wszyscy starają się o zaproszenie na niego. Ks. Hieronim w Palais Royal daje same obiady. Ks. Napoleon odbiera liczne wizyty. Wczorajszy *Monitor* poświęcił jego powrotowi do Francji dość szczegółowy artykuł. Dwór królowej Krystyny w Malmaison ożywia się. Najstarsza jej córka idzie za mąż. Ślub odbędzie się w końcu karnawału. Dawna pogłoska ziściła się: p. Magne został ministrem finansów, a p. de Rouher ministrem handlu. W nagrodę tymczasowego sprawowania ministerstwa finansów, p. Baroche dostał wielką wstęgę krzyża legii honorowej. P. Bineau jest ciągle bardzo chory. Ośnowa sztuki *le Masque de Poix* p. Autier, graniej w *la Gaité*, jest wzięta z dzieł rosyjskich, ale Rosyjanie są w niej traktowani ogólnie. Mówią, że myśl do tej sztuki dał p. Moguard, prywatny sekretarz Cesarza.

Paryż 7 lutego.

Potwierdza się, że sprzymierzeni ustępują w formie, są gotowi podpisać z Prusami traktat osobny, lecz na zasadzie traktatu z dnia 2go grudnia. Korespondent *Indépendance* Y wzmiankował o cyrkularzu, który pan Drouyn de Lhuys przesyłał w tym sensie do swych agentów. Cykularz ten, który od dwóch dni znajduje się w ręku korespondentów angielskich, nosi datę 29 stycznia. Sfery rządowe mają dobrą nadzieję o skutku porozumienia się Cesarza z generałem Wedell. O przejeździe, drogami pruskimi, armii francuskiej do Krakowa nie ma jeszcze nic pewnego. Generał hr. de Crennerville wojenny komisarz austriacki, ma ciągle konferencye z ministrem wojny, z Cesarzem, a szczególnie z biorem kwaterymistrzowskim zbierającym się w samych Tuileryach pod boki Cesarza. Cesarz pokazuje ogromną czynność, bo wiosna jest zapasem. Około Metz są skoncentrowane trzy dywizje francuskie; tyle znajduje się pod Lyonem. W Paryżu jedna dywizja trzyma się na stopie wojennej i w pogotowiu do marszu. Zdaje się, że część obozu Bulońskiego pozostanie na miejscu. Główny sztab francuski liczy wiele na współdziałanie armii piemonckiej, złożonej z dobrego żołnierza. Zawsze mowa o czynnym przystąpieniu do przymierza Portugalii. Mowa także o przystąpieniu Holandii. Sfery rządowe nie już nie liczą na skutek konferencji wiedeńskiej, które mają się rozpocząć dnia 15go. Każdy widzi wielką wojnę kontynentalną, która, jeżeli ma radykalnie zreformować stan północy, musi potrwać lat dwa. Stosunki Francji i Austrii stają się coraz przyjaźniejsze. Nie mówią tu o formie, to jest o wymienionych dekoracjach, lecz o rzeczy. Napoleon III i Franciszek Józef mogą być panami losów całej Europy i na nich to ofiary przemocy rosyjskiej rachują. Publiczność paryska stawia już w trzecim rzędzie Anglię. Mała jest nadzieja, aby taki stan rzeczy zmieniło ministerium lorda Palmerstona, które jeszcze nie jest złożone, a które jakim to powiedział, jest jedynie możebnem. Zaprowadzenie organizmu wojennego, w toku wojny, jest zawsze bardzo trudne. *Times* grozi ciągle arystokracji, że jeżeli nie sprostą swym obowiązkom, gmin ją zastąpi. Dzienniki rządowe francuskie zamieszczają artykuły *Timesa*, pokazując przeto, że oni mają ich sympatyę. Gmin angielski nie przyjdzie tak prędko do rządów, bo w Anglii, pomimo usiłowań Thackewaya, *sublime* jest jeszcze wielki, ale jeżeli lord Palmerston, dotąd jedynie popularny, nadzieje angielskie oszuka, co jest bardzo podobnem do prawdy, nie wiadomo co nastąpi. Dwór angielski i peeliści są bardzo stroskani. Anglię bawiący w Paryżu, jak dawniej byli kontenci, że komisaryat francuski zastąpił komisaryat angielski, tak dziś są zasmuceni, że armia francuska zastąpiła Anglików pod Sebastopolem i że wzięła w swe ręce ich prace oblężnicze. Anglię lekają się także kryzys finansowy, która ma grozić Anglii. Trudno, aby lord Raglan mógł komenderować Piemontczykami. Zapewne komenda nad całą sprzymierzoną armią przejdzie w ręce generała Canroberta. Nie wiadomo o jaką stratę przypisało sprzymierzonych pod Sebastopolem nadzwyczajnie zimno, które tego roku panowało w Krymie, a które szczęściem minęło. Listy prywatne są smutne i przypominają pod Sebastopolem paryżczy prawią, że generał Niel odebrał rozkaz bombardowania i spalania Sebastopola, poczem armia sprzymierzona ma się zaambarkować. Nie potrzebują zbijać mów tak dziecinnych.

Paryż 7 lutego.

Dzisiejszy *Monitor* zamieszcza wyjątek z raportu komendanta 14 dywizji, który zbija twierdzenia dziennika petersburskiego, aby jeńcy rosyjscy na wyspie Aix byli źle traktowani. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza także w tej materii zapowiedziany przezmienie list księcia Jełowickiego, list ciekawy i uczący.

Siècle odpisał panu Granier de Cassagnac na jego artykuł przeciwny powiększeniu konstytucyjnej wolności. *Univers* jest także przeciwny powiększeniu wolności, lecz z powodów czysto wojennych. Tocząca się poj-

tyka o wolności mało interesuje Paryż, zajęty głównie giełdą i wojną. Marsz armii francuskiej do Krakowa zaspiera czoło Paryżan, ale jest to rzecz nieunikniona. Dalipan, śmiech nieraz bierze jak się patrzy na dzisiejszą minę konserwatorów francuskich, którzy przyjęli byli z takim zapalem hasło: *L'Empire c'est la paix*.

Sprzymierzeni przemagają także w Hiszpanii. Dzięki ich staraniom, ruch karlistowski stał się niepodobnem. Stany-Zjednoczone zarzucają projekt zaboru Kuby i odwołują p. Soule. Amerykańskie salony w Paryżu, dawniej tak opozycyjne, pochwalają dzisiaj zmianę polityki prezydenta.

Żyjemy w poe balów. Jest ich coraz więcej. Wczoraj był piękny bal u księcia Cambacères, wielkiego mistrza ceremonii. Jutro będzie bal w Tuilleryach. Bal Vely paszy zapowiedziany na dzień 10 będzie zapewne smutny, jeżeli nie dla gości to dla ambasady, z przyczyny bliskiego zastąpienia Vely paszy przez Mehmed Beja, syna Reszady paszy. Reszady pasza starał się o to oddawna i tego po odjeździe księcia Napoleona dokonał. Zawsze chodzi wiele pogłosek o p. de Morny. To żenią go, to legitymują, to robią z niego *Alter ego* Cesarza podczas toczenia się wojny kontynentalnej. P. de Morny odegra zapewne ważną rolę, bo posiada ufność Cesarza, ale niezawodnie będzie on umiał zawrzeć się w sferze przez siebie obranej.

Dzisiejszy *Monitor* donosi, że p. Kwasiborski, lekarz w St. Chirian, został ozdobiony medalem złotym za usługi oddane w czasie grasowania cholery.

Czas mamy ciepły.

Od połowy miesiąca września roku z. wychodzi w Krakowie w języku niemieckim i polskim *Dziennik Rządu krajowego dla obrotu zarządu Krakowskiego*. Dziennik ten ma dwa oddziały: pierwszy zawiera najwyższe patenta, traktaty, rozporządzenia ministerialne i wszelkie najwyższe ustawy w naszej prowincji obowiązujące; w drugim mieszczą się rozporządzenia, obwieszczenia, przypomnienia praw dawnych i wyjaśnienia wydane przez rząd krajowy krakowski i lwowski, Dyrekcję skarbu do okręgu rządowego krakowskiego odnoszące się. Do końca roku 1854 wyszło 23 zeszytów oddziału pierwszego, a 10 zeszytów oddziału drugiego.

W przekonaniu, że ustawy i rozporządzenia rządowe obchodzić powinny wszystkich mieszkańców kraju, zamieszczać będziemy w piśmie naszym treść uchwał zawartych w *Dzienniku Rządu krajowego*, jeżeli te uchwały poprzednio jako ogłoszenie rządowe w ostatniej kolumnie podane do wiadomości nie będą.

Zeszyt I. z r. b. oddziału pierwszego, wydany dnia 11 stycznia, zawiera rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 13 grudnia r. z., dające przepisy sądowe do wykonywania sądownictwa górniczego przeznaczonym, zastosowania do Towarzystw górniczych już istniejących §. 138 do 167 czyli szóstego rozdziału nowego prawa górniczego, w którym rozdziale jest mowa o towarzystwach górniczych. W tymże zeszycie znajduje się rozporządzenie ministra wyznaki i oświecenia z dnia 16 grudnia 1854 r., w przedmiocie organizacji gimnazjów zamieszczane w Nrze 295 *Czasu* z d. 28 grudnia r. b.

Zeszyt drugi wydany dnia 20 stycznia r. b., zawiera napróżd traktat pocztowy między Austrią i Rosją, podpisany w Petersburgu dnia 5 maja 1854, a ratyfikowany w Wiedniu 20go czerwca 1854 r. Traktat ten, mianowicie co do korespondencji prywatnych wprowadza wiele dogodności i ułatwień. A napróżd listy wychodzące z miejsc bliskich granicy rosyjskiej, mniejszej wymagają opłaty. Listy pojedyncze czyli jednofutowe, idące z nadgranicznego pocztamtu austriackiego do najbliższego pocztamtu rosyjskiego, czy to do Królestwa Polskiego, czy do państwa Rosyjskiego, płać tylko 3 kraj. np. gdy list idzie z Królestwa do Michałowic, ze Szczakowy do Maczek lub Granicy, z Brodów do Radziwiłowa.

Listy idące do Rosji z Sokala, Radziechowa, Leśniowa, Brodów (w głąb Rosji), Podkamienia, Załosa, Zbaraża, Tok, Skałatu, Grzymałowa, Husiatyna, Borszczowa, Mielnicy, Zastawny, Sadogóry, Czerniowiec, płać 12 kr., z których trzy na rachunek austriackich dochodów pocztowych, a 9 kr. rosyjskich. Ta sama opłata uiszcza się co do listów idących do Królestwa Polskiego z Chrzanowa Trzebin, Krzeszowic, Liszek, Krakowa, Mogiły, Tarnobrzega, Radomyśla, Rozwadowa, Liska, Leżajska, Sieniawy, Lubaczowa, Białowa, Rawy ruskiej, Uhnowa, Belfa i Sokala.

Listy idące do Rosji z Rawy, Uhnowa, Belfa, Mostów Wielkich, Żółkwi, Lwowa, Winnik, Glinian, Buska, Kamionki, Strumiłowa, Złoczowa, Przemyślan, Sokołowski, Zborowa, Tarnopola, Mikuliniec, Tręboli, Żółtnik, Chorostkowa, Brzeżan, Kosowa, Podhajec, Monasterzyski, Buczacza, Jazłowiec, Uścięszka, Czortkowie, Jagielnicy, Jezierzan, Zaleszczyk, Horodeńka, Obertyna, Gwoździec, Kofomei, Zabłotowa, Kossowa, Kut, Sniatynia, Kocmana, Storozynica, Seretu, Radautza, Zaczawy, Solki, Waszkowa, Wisznicy; niemniej listy idące do Królestwa Polskiego z Oderberga, Freistadt, Cieszyna, Żywiec, Jaleśni, Miłowski, Biały, Kent, Jedrychowa, Oświęcim, Zator, Wadowic, Lanckorony, Skawiny, Myślenic, Makowa, Jordanowa, Mszana, Nowego Targu, Czarne Dunajca, Dobczyce, Łopanowa, Bochni, Brzeska, Wiśnicz, Wojnicz, Tarnowa, Zakliczyna, Limanowy, Nowego i Starego Sącza, Lacka, Krościenka, Brzostku, Pilzna, Gryńcy, Zbyszyc, Jasła, Grybowa, Cieszkowice, Bieca, Gorlice, Sędziszowa, Ropczyc, Kolbuszowa, Rzeszowa, Głogowa, Strzyżowa, Tyczyna, Łancuta, Sokołowa, Przeworska, Prochnika, Grodziska, Brzozowa, Domaradza, Dynowa, Dubiecka, Biercza, Przemyśla, Nizankowic, Mościsk, Sadowiej-Wiśni, Radymna, Jarosławia, Grodka, Janowa, Jaworo-

wa, Krakowca, Niemirowa, Lwowa, Winnik, Kulikowa, Żółkwi, Mostów Wielkich, Kamionka Strumiłowa, Radziechowa, opłacają kr. 15, z których 6 stanowią porto austriackie, a 9 rosyjskie.

Ze wszystkich innych miejsc listy idące tak do Królestwa Polskiego jako i do cesarstwa rosyjskiego opłacają kr. 18.

Nie używane dotąd przesyłki druków pod przeską krzyżową do Rosji i Królestwa Polskiego podług obecnego traktatu zostały dozwolone w ten sposób, że gazety, pisma peryodyczne, wykazy cen, drukowane cyrkularze i pisma rekomendacyjne, które prócz adresu, daty i podpisu nazwiska nie innego pisanego nie zawierają, opłacić mogą za każdy 40t portu austriackiego kr. 2, w portoryum zaś rosyjskim aż do wagi włącznie trzech 40tów wiedeńskich, opłaca się pojedyncze porto listowe to jest 3 do 9 kr., a przy wadze większej 3 kr. od każdego 40t wiedeńskiego.

Próbki towarów i wzory przesyłane być mogą niżej portoryum zwyczajnego przez pocztę listową tylko do wagi 3 40tów wiedeńskich. Takowe opłacają zapakowane w sposób łatwy do poznania aż do wagi 2 40tów wyłącznie, pojedyncze portoryum listowe, aż do wagi 3 40tów, podwójne portoryum listowe.

W listach rekomendowanych, pobierane będzie zwyczajne austriackie portoryum, z przydatkiem 6 kr. za rekomendację, rosyjskie zaś portoryum podwójne; i tego rodzaju listy powinny być frankowane.

Ograniczamy się na wskazaniu tych kilku przepisów odnoszących się do przesyłek pocztą listową. O innych przepisach zawartych w traktacie pocztowym sześć arkuszy druku obejmującym, każdy z interesowanych w urzędach pocztowych dowiedzieć się może. (Dok. nastąpi).

Gazeta Lwowska podaje:

Lwów 9 lutego Wczoraj w salach zakładu imienia Ossolińskich otwarte zostało pierwsze tegoroczne ogólne posiedzenie c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego. Wielu członków przybyło wcześniej przed rozpoczęciem narad, ażeby przepatrzyć wystawę płodów krajowych, zboża, owoców, płodów warzywnych i innych produktów, które przemysł, praca i troskliwość szanownych obywateli agronomów umiała dopielegnować z chlubą i z pożytkiem dla kraju. Tę zaszczepioną też wspomnianą będzie ich usilność w najodleglejszych stronach kraju naszego, gdyż miała świadków naocznych w członkach towarzystwa zewsząd na zgromadzenie przybyłych, jako też w reprezentantach z innych towarzystw agronomicznych w państwie cesarskim. Mianowicie towarzystwo rolniczo-gospodarskie krakowskie zaszczyliło delegacją dwóch swoich członków, JW. hrabi Józefa Załuskiego i W. Edwarda Miłkowskiego, posiedzenia naszego towarzystwa; towarzystwo agronomiczne styryjskie zastępował JW. hr. Kazimierz Krasicki, zaś morawsko-szląskie W. Józef Lehr. O jedenastej godzinie zajęli członkowie miejsca, a na wezwanie prezesa towarzystwa JO. księcia Leona Sapiehy odczytał sekretarz towarzystwa W. Przyłęcki sprawozdanie z półrocznych czynności komitetu, poczem JW. hr. Kazimierz Krasicki zdał szczegółową i obszerną sprawę z obrotu funduszy wyłożonych na zakupienie wiośki i urządzenie gospodarstwa w Dublanach, tudzież całej administracji wewnętrznej towarzystwa, z wykazem zasobów jako też i niedoboru na otwarcie szkoły agronomicznej. Wniecone przez jednego z członków dyskusja, jak dalece może być przeprowadzone gospodarstwo wzorowe, a oraz założenie szkoły, zniewoliła zgromadzenie po dłuższych rozprawach, odłożyć stanowiące rozstrzygnięcie do następującego posiedzenia; a zaś iż pora nagiła zająć się mianowaniem jednej komisji do ocenienia płodów na wystawie się znajdujących, a drugiej, która przedsięwzięć ma balot za przyjęciem nowo zaproponowanych członków. Zachodzące w ciągu rozpraw do komitetu nadesłane wezwanie o przyczynienie się do zakładu szkoły trywialnej gminy w Dublanach, nie sądziło zgromadzenie stosownym świecić z swojej strony łaskami i darami, kiedy własny niedobór cięży, kiedy włość na majątność nabyta pod ciężarem jeszcze długu zostaje i sama na łasce kraju całego polega, zwłaszcza, że dary przez obywatelstwo kraju całego wnoszone wyraźnie mają zastrzeżenie, albo „na kupno wiośki“ albo „na założenie szkoły agronomicznej“. Szanowni członkowie zgromadzenia uważając się jedynie za wykonawców woli całego kraju, nie ośmielili się rozstrządać poruczoną sobie cudzą własnością, tak jak przy znanym swym poświęceniu u siebie w majątkach własnych wszędzie się przykładają. — Szczegółowy tok spraw z posiedzenia podamy w następującym numerze gazety.

Przegląd miesięczny stanu galicyjskiej kasy oszczędności z dniem 31 stycznia 1855.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31 grudnia 1854 r. 2,840,836 kr. 40 d. 3. Od 1 do 31 stycznia 1855 włożyło 856 stron zfr. 118,645 kr. 49 d. — W tymże okresie wypłacono 887 stronom zfr. 103,578 kr. 1 d. 3, a zatem przybyło zfr. 15,067 kr. 47 d. 1. Stan wkładek pieniężnych z dniem 31 stycznia 1855 zfr. 2,855,904 kr. 28 d. — Kapitał galicyjskiego instytutu ciemnych (w osobnym rachunku zfr. 1939 kr. 58 d. — Fundusz pożyczkowy Franciszka Józefa dla profesorów lwowskich (w osobnym rachunku) zfr. 40 kr. 9 d. — Fundusz „Pierwszego Towarzystwa przemysłu kono- pnego i lnianego“ w Galicyi (w osobnym rachunku) zfr. 5553 kr. 51 d. — Ogół zfr. 2,863,438 kr. 26 d. —

Na to ma zakład na dniu 31 stycznia 1855.

a) na hipotekach	zfr. 2,503,774 kr. 6 d. —
b) w zastawach na papiery publiczne	14,708 „ — „ —
c) w wekslach eskontowanych „	32,700 „ — „ —
d) w galicyjskich listach zastawnych	119,000 „ — „ —
e) w obligacjach pożyczek państwa	60,000 „ — „ —
f) w gotowości	272,606 „ 16 „ —
Razem „	3,002,788 „ 22 „ —

potraciwszy powyższą stronom należącą się summe zfr. 2,863,438 kr. 26 d. —. Okazuje się przewyżka w summie zfr. 139,349 kr. 56 d. —, w którąto summe wchodzi: prowizja od 1go stycznia 1855 stronom się należącą, tudzież prowizja z pożyczek na hipoteki i z innych interesów pobrana, fundusz własny zakładu, koszt utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 31 stycznia 1855.

Od dyrekcji galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz hr. Krasicki naddirektor.

S. Krawczykiewicz dyrektor.

C. k. urząd telegraficzny w Zaleszczykach, który dotychczas tylko urzędowe depesze załatwiał, rozpocznie z dniem 14 lutego przesyłkę również depesz prywatnych.

Wiedeń 9 lutego. *Gazeta Wiedeńska* zamieszcza rozporządzenie ministerstwa skarbu pod względem przekazywania rat pożyczki narodowej z jednej kasy do drugiej. Subskrypcje zapisywane w banku mogą być tylko przenoszone do kas rządowych i bankowych w Austrii, Czechach, Morawie i obrębie rządowym peszteńskim w Węgrzech. Subskrypcje zapisywane po innych kassach niżeli tu wymienione przekazywane być mogą do kas w krajach tutaj nie wymienionych. Przekazywanie skutecznie należy za podaniem do władzy skarbowej krajowej w tym kraju w którym się na pożyczkę zapisano. Jeżeli zapisano się w kasie długów państwa lub w kasie pożyczkowej banku, należy w pierwszym razie uczynić podanie do ministerstwa skarbu, w drugim do dyrekcji banku. Zezwolenie na zmianę kasy do składania rat nastąpić może w razie zmiany miejsca pobytu subskrybenta lub jego legataryusza albo jeżeli upłacono już czwartą część całego kapitału pożyczkowego nie licząc w to kaucyi.

W ministerstwie spraw wewn. jest na wykonanie projekt do organizacji zakładów karnych w całym państwie. Mężczyźni i kobiety mają być w oddzielnych domach mieszczonych, a zakłady oddane pod nadzór i kierunek duchowieństwa.

Wiedeń 10 lutego. N. Pan własnoręcznie pismem swoim z d. 7 b. m. raczył zamianować c. k. Namiestnika w Wenecyi Jerzego kawalera Toggenburg ministrem swoim handlu, rzemiosł i publicznych budowli, a zastępcę ministra w ministerstwie handlu Karola Gehringera barona Oedenberga z wyrażeniem mu najwyższego zadowolenia za sprawowaną dotąd służbę uwolnić od posady tej i powołać do Rady państwa mianując go radcą państwa.

Hr. Esterhazy nadzwyczajny poseł przy dworze pruskim wyjechał napowrót do Berlina.

Niemcy.

Mieszczaństwo Frankfurckie odmieniło swoją konstytucję ustnem głosowaniem według stanów w trzech oddziałach. Dnia 6 lutego wieczór nowa ustawa została przyjęta. 3016 obywateli wotowało jak następuje: W pierwszym oddziale (szlachta, wojskowi, inteligencja) 351 za, 158 przeciw; w drugim (stan kupiecki) 607 za, 370 przeciw; w trzecim (rękodzieła) 252 za, 1278 przeciw. W ogóle 1210 za nowym projektem, 1806 przeciw. Mimo tego projekt przyjęty został, gdyż wedle prawa, każda ustawa organiczna przyjęta będzie wtedy jeżeli z trzech oddziałów, większość we dwóch przemaga. W tym przypadku była większość w dwóch oddziałach, lubo w ogólnej liczbie głosujących była mniejszość za nową konstytucją.

W upłynionym tygodniu miały nadejść z Berlina i Frankfurtu ważne do Wiednia depesze pozwalające przypuszczać bliskie załatwienie sporu w polityce związkowej w kwestyi wschodniej. Państwa związkowe które trzymają się Austrii mają wspólne przedstawienie uczynić gabinetowi berlińskiemu, aby niedał powodu do rozdwojenia w Niemczech. Prusy już okólną depeszą z 2go lutego udzieliły swoim dyplomatycznym agentom po dworach niemieckich instrukcje, aby oświadczyli, że gabinet berliński w polityce swojej daje się powodować nie samymi tylko pobudkami względnie pruskimi, ale niemniej ogólnie niemieckimi, i gotowe są obrócić się tam gdzie tego interesa Niemiec wymagać będą. Uważają w tym wyrażeniu myśl lekko dotkniętą, że Prusy w danym razie gotowe zawrzeć przymierze z Zachodem, bo też taki jest cel poselstw p. Uedoma i jen. Wedella.

Wanderer utrzymuje z pewnością, że Prusy zawarły we czwartek w Paryżu oddzielny traktat z Francją i Anglią w porozumieniu się z Austrią. Traktat ten — zdaniem tego dziennika — zupełnie odpowiedni jest traktatowi grudniowemu. Artykuły tylko 2gi i 5ty zmienione są wedle okoliczności. Drugi punkt odnosi się bowiem do Księstw Naddunajskich, których zajęcie nie tyczy Prus. W to miejsce wszedł artykuł o postawieniu korpusu w Poznańskim i Prusiech właściwych. Piąty o tyle jest zmieniony, że skoro Rosja nie dała aż po styczniu żądanych rekojmij pokoju, Prusy przystępują do środków przymusowych i wezmą udział w odnoszących się tu naradach dyplomatycznych i militarnych.

Z Frankfurtu donoszą 8go lutego: Na dzisiejszym posiedzeniu związkowym, wniosek połączonych

wydziałów o ustanowienie gotowości wojennej głównego kontyngensu wojsk Rzeszy, przyjęty byłby prawie jednomyślnie; gdyby nie to, że wielu posłów nie miało jeszcze instrukcji. Gotowość ta ma nastąpić w ten sposób, iżby po wezwaniu wojska mogły w 14 dni w pole wyruszyć. Równocześnie z tem poczyniono przygotowania pod względem urzędzenia intendencji, pociągów, szpitali itd. a państwa które mają dostarczyć części tylko korpusów wspólnie z innemi, porozumieć się mają pod względem nominacji dowódców tych korpusów.

Francya.

Dzienniki Francuskie które zamieściły artykuł z *Journal de Saint Petersburg*, tyczący się jeńców rosyjskich na wyspie Aix (patrz *Czas* Nr 28) podają następującą deklarację przesłaną im przez księdza Jełowickiego w tym przedmiocie:

„Będąc sam jeden wymieniony w artykule z *Journal de Saint Petersburg* z 13/25 stycznia względem obchodzenia się z jeńcami rosyjskimi w Konstantynopolu i na wyspie Aix, winien jestem następujące oświadczenie:

„Dziennik Petersburgski mówiąc o jeńcach na wyspie Aix, przypisuje wpływ na nich OO. Jezuitom. Oświadczam, że Jezuiti niepostali ani razu na wyspie Aix.

„Dziennik Petersburgski mówi, że jestem Jezuitą. Wyznając moje uszanowanie dla tego świętego zakonu, oświadczam że nie jestem Jezuitą, i nie byłem nim nigdy.

„Dziennik Petersburgski utrzymuje, że mieszkam ciągle na wyspie Aix. Oświadczam, że mieszkam ciągle w Paryżu; że byłem tylko chwilowo na wyspie Aix; że się tam udałem na wezwanie Jego Wysokości Biskupa z Roszeli, aby przygotować moich współrodaków katolików do Jubileuszu i do Sakramentu Bierzmowania.

Dziennik Petersburgski dziwi się mojej podróży na wyspę Aix, pomimo że ta miejscowość posiada proboszcza obrządku łacińskiego. Oświadczam, skoro tego zachodzi potrzeba, że szanowny proboszcz wyspy Aix nie umie po polsku, jako też, że Polacy którzy się znajdują między rosyjskimi jeńcami nie umieją po francusku.

„Dziennik Petersburgski narzeka, że rząd francuski nie pozwolił przystępu do jeńców kapelanowi rosyjskiemu. Oświadczam, że na własne oczy widziałem, własnymi uszami słyszałem i własnymi rękami dotykałem się p. Wasiliewa kapelana ambasady rosyjskiej człowieka bardzo grzecznego i bardzo zręcznego, który przebywał na wyspie Aix tygodniami, i to kilkakrotnie, i to przed moim przybyciem na wyspę jako też i później; mając zupełnie wolny przystęp do jeńców rosyjskich, oddawał im z wielką gorliwością i roszadkiem nie mało usług światowych. Co do usług duchownych mógłby być, gdyby chciał wykonywać przy swoich współwyznawcach wszelkie obowiązki swego powołania, lecz znalazł za stosowne ograniczyć się na rozdaniu im kilku małych książeczek, których nie umiał czytać, ani są w stanie rozumieć i na odmówieniu jednej czy dwóch *Mszy białych* jak się sam wyraził mówiąc o tem z proboszczem wyspy Aix. Jeńcy przeto schizmatycy rosyjscy nie byłiby wcale ogłoszeni z pociech religijnych, gdyby p. Wasiliew uznał za stosowne udzielanie im takich.

„Dziennik Petersburgski, aby sfanatyzować lud rosyjski przeciw Francji, skarży się na moralny przymus wywierany na umysłach zgubione niedzą niewoli, aby ich zmuszać do haniebnego zdrady przeciw swemu Monarsze, Ojczyźnie i wierze. Oświadczam, że to jest fałszywe. Co do Rosyan, nie śniło się nikomu aby ich jakimkolwiek otaczać przymusem. Co do Polaków, nie potrzeba żadnego przymusu, bo byli zawsze, są i będą wiernymi wierze ojców swoich.

„Dziennik Petersburgski, aby zarzutom więcej nadać siły, zaczyna przez oddanie świadectwa i wynurzenie wdzięczności Siostrom Miłosierdzia w Konstantynopolu, które (są to jego własne wyrazy) z prawdziwie uwielbienia godnym poświęceniem, z równą gorliwością pilnują biednych rannych Rosyan jak i Francuzów. Aby powiększyć wdzięczność i uwielbienie Dziennika Petersburgskiego pozwolę sobie dąnić mu, że owe bohaterki Miłosierdzia, którym wyłączone powierzone jest staranie koło rannych rosyjskich w Konstantynopolu są to dwie Polki, z których jedna nazywa się Józefa Mikułowska, druga Tekla Mackiewiczówna; że obie są z liczby tych którym się udało opuścić Rosję w r. 1839, w tym samym roku kiedy Cesarz Mikołaj zniósł wszystkie ich zakłady w prowincjach polskich do Rosji należących, w liczbie 14tu i pozbawił kraj 200 Sióstr Miłosierdzia.

„Nakoniec aby Dziennik Petersburgski mógł porównać miłosierdzie katolickie z miłosierdziem schizmatykiem, nie będzie od rzeczy ogłosić list pisanego do mnie przez lekarza wojskowego podczas drugiej mojej bytności na wyspie Aix, która trwała tylko 24 godzin. Otóż ten list:

Wyspa Aix 12 grudnia 1854 r.

Mości Księżę Dobrodzieju, obawiając się abyś nie porzucił wyspy w ciągu dnia, mam zaszczyt upraszać cię abyś zechciał przyjść do szpitala, kiedy tylko będziesz to mógł uczynić, w celu wyegzaminowania jednego z moich chorych, Polaka złożonego mocną dysenterją. Od niejakiego czasu nie mogę się rozmówić ani z twemi współrodakami, ani z żydami, albowiem pp. Rosyanie odmawiają mi przysługi i nie chcą być łomaczami przy rzeczonych chorych. Mam więc nadzieję że pana zobaczę, proszę mi wybaczyć i przyjać i t. d.

Doktor, Licard.

Spodziewam się że dzienniki, które zamieściły artykuł Dziennika Petersburgskiego, tak krzywdzący

Przyjechał od d. 10 do 12go lutego.

HOTEL DREZDEŃSKI. Maryan Schitlinger adjunkt polowy ze Lwowa. Pollak Aleksander kapitan od ulanów z Fokszan. Piotr v. Biberstein Piliński w. d. z Lwowa. Albert Ritter v. Elvert porucznik pułku I. ulanów ze Lwowa. Franciszek John dependent ze Lwowa. Aleksander hr. Dzieduszycki w. d. z Lwowa. Rogawski Karol z żoną w. d. z Olin. Napastek Antoni kapitan z Moguncji. Franciszek v. Deszputte kapitan-komendant szpitala polowego N. 16 z Petrinia. Praliewicz Teofil urzędnik polityczny z Bugaja.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Gdańsk 8 lutego. Targi angielskie w upłynionym tygodniu znacznej uległy fluktuacji. Na targu śródownym ceny od 2—3 szyl. na kwartę podniosły się, a w piątek i następny poniedziałek to podniesienie zniknęło, głównie z powodu dowozów przy wiatrze pomyślnym jednocześnie przybyłych. Opinia co do przyszłości handlu zawsze jest najlepsza, ale w obec tak wysokich cen notowania według potrzeb i dostarczeń rejestrować się muszą.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu:

	pszen.	owsa	jęczm.	bobu	siem.	maki
z kraju	4,887	15,895	7,065	1,156	—	29,962
z zagr.	22,383	28,983	1,734	1,390	8,727	7,532

Targi prowincjonalne oraz szkockie i irlandzkie mocno lecz bez materialnej poprawy utrzymały się.

We Francji i Belgii żadnej w cenach nie widzimy odmiany.

W portach niemieckich i holenderskich w części niezachęcające wiadomości z Anglii, a w części zamknięta nawigacja sparaliżowały obrót i ruch interesów.

Na naszej giełdzie transakcje były ograniczone, trzymający zboże nie chcieli poddawać się zniżeniu, a speculanci po dawnych notowaniach nie mieli odwagi wchodzić w interesy, zwłaszcza przy zamrożonym porcie i Sundzie.

Zapasy nasze spichrzowe są mało znaczące, a eckolwiek znaczącemu żądaniu z Anglii plac nasz nie będzie w możności uczynić zadość.

W ciągu tygodnia Korcez warszawski. Płacono za szasz wagi hol. Guld. pr. od złp. gr. do złp. gr. Pszenicy od 123 do 128 580 do 680 „ 43 18 — 51 3 „ 129 — 131 660 — 706 „ 49 18 — 53 2 „ 132 — 134 700 — 735 „ 52 18 — 55 8 „ 118 — 126 395 — 414 „ 29 22 — 31 3 Sannę mamy wyborną, a mrozy od 4 do 8 stopni. Kursa zamian: Londyn 144 1/2, Hamburg 44 1/3, Amsterdam 100, Paryż —, Warszawa —.

Makowski Kędzior & Comp.

URZĘDOWE.

(174) **Verordnung** (2-3) der Krakauer k. k. Landes-Regierung in Betreff der in der polnischen Übersetzung des Allerhöchsten Patentes vom 7. September 1848 unterlaufenen Unrichtigkeiten.

Durch eine unrichtige Übersetzung des Allerhöchsten Patentes vom 7. September 1848, welches von Aufhebung der Unterthänigkeit handelt, ist der Sinn dieses Allerhöchsten Patentes in der polnischen Textur theilweise entstellt worden, in welcher Art selbst sowohl in die, von dem bestandenem galizischen Landes-Gubernium unterm 18. September 1848 Z. 69,072 veranlasste Kundmachung, wie auch in das Amtsblatt *Dziennik rządowy krakowski* Nr. 1 vom Jahre 1849, übergegangen ist. Namentlich gilt dieses:

- vom 6. Absatz des erwähnten Patentes, wo die zwei letzten Worte billige Entschädigung mit Hinweglassung des Eigenschaftswortes *slusne* bloss mit dem Worte *wynagrodzenie* übersetzt wurden;
- im 7. Absätze, wo von der Aufhebung der Dienstbarkeiten des Holzungs- und Weiderechts die Rede ist, wurden die Worte „entgeltlich aufgehoben“ im polnischen Texte statt *znoszą się za wynagrodzenie* unrichtig mit *za opłacenie* übersetzt; endlich
- am Schlusse des 10. Absatzes in der 6. Zeile des deutschen Urtextes wurde das Wort erklärt statt *objaśnioną* unrichtig mit *uznaną* in das Polnische übertragen.

Wiewohl diese durch irriige Übersetzung des deutschen Urtextes entstandenen Unrichtigkeiten durch eine getreue Übersetzung desselben in der Provinzial-Gesetzsammlung vom Jahre 1848, Nr. 88, Seite 316 beseitigt worden sind; so hält man es für nothwendig, um etwaigen Irrthümern vorzubeugen, den richtungen Sinn der obigen Stellen hiemit eigens hervorzuheben und zu bezeichnen. Von der k. k. Landes-Regierung.

Krakau den 6. Februar 1855.

Franz Graf von Mercandin
k. k. Landespräsident.

L. 30,731. **Rozporządzenie** c. k. Rządu krajowego w Krakowie, względem zaszłyh pomyłek w polskiem tłumaczeniu Najwyższego Patentu z dnia 7. września 1848.

Przez niewłaściwe tłumaczenie Najwyższego Patentu z dnia 7. września 1848, który o zniesieniu poddaństwa opiewa, jest myśl tegoż Patentu w polskiej treści częściowo zmieniona, a Patent ten w tym sposobie nie tylko w ogłoszeniu byłego Gubernium krajowego z dnia 18go września 1848 L. 69,072 lecz i w krakowskim Dzienniku Rządowym N. 1 z roku 1849 umieszczonym został. Miarowicie odnosi się to:

- do 6 ustępu wspomnianego Patentu, gdzie dwa ostatnie słowa *billige Entschädigung* z opuszczeniem przymiotnika *slusne* tylko słowem *wynagrodzenie* tłumaczone zostały;
- w 7 ustępie, gdzie o zniesieniu służebnictw lasowych i prawa paszenia jest mowa, słowa *entgeltlich auf-*

gehoben w polskiej treści zamiast *znoszą się za wynagrodzeniem* niewłaściwie słowem *za opłacenie* tłumaczone zostały; nakoniec

- w końcu 10 ustępu w 6 wierszu treści niemieckiej jest słowo *erklärt* zamiast *objaśnioną* niewłaściwie przez *uznaną* tłumaczone.

Lubo te, przez mylne tłumaczenie niemieckiej treści zaszły pomyłki przez wierne tłumaczenie téjże w zbiorze ustaw prowincjonalnych z roku 1848, N. 88 stronnica 316 usunięte zostały, jednakowoż, aby możebnym pomyłkom zapobiedz, widzi się potrzebę, właściwą myśl powyższych miejsc niniejszemu osobno wyjaśnić i oznaczyć. Z c. k. Rządu krajowego.

Kraków dnia 6 lutego 1855.

Franciszek hrabia Mercandin
c. k. Prezydent krajowy.

(181) **Ankündigung.** (1)

[N. 637.] Von Seite des Rzeszower k. k. Kreisamts wird hiemit bekannt gemacht, dass wegen Sicherstellung des zum Conservation der Aerarialstrasse in Rzeszower Strassenbaubezirke für das Jahr 1855, erforderlichen Deckstoffs und zwar:

a) in der Sendziszower Wegmeisterschaft 1220 Viertel Cubik Klafter Bruchstein und 720 Viertel Cub. Klafter Flussschotter;

b) in der Rzeszower Wegmeisterschaft 260 Viertel Cub. Klafter Bruchstein und 1490 Viertel Cub. Klafter Flussschotter;

c) in der Łančuter Wegmeisterschaft 345 Viertel Cub. Klafter Bruchstein und 1345 Viertel Cub. Klafter Flussschotter;

d) in der Przeworsker Wegmeisterschaft 1280 Viertel Cub. Klafter Bruchstein und 1270 Viertel Cub. Klafter Flussschotter — im Grunde hohen Landes-Regierungs-Verordnung vom 12ten Jänner 1855 Zl. 784. eine Licitation oder Offerten-Verhandlung am 26ten Februar 1855 und falls diese ungünstig ausfallen sollte, eine 2te am 27ten Februar 1855 und endlich eine 3te Licitation am 28ten Februar 1855 in der kreisämtlichen Kanzlei Vormittags um 9 Uhr abgehalten werden wird.

Das Praetium fisci von welchem 10 Prozent als Vadium erlegt werden muss, beträgt;

ad a) Für die Stein-Erzeugung, Zufuhr und Zerschlagung 5534 fl. 40 kr. und für die Schottererzeugung mit Zufuhr, Reinigung und Schlichtung 2916 fl. CMze.

ad b) Für die Steinerzeugung, Zufuhr und Zerschlagung 1008 fl. für die Schottererzeugung mit Zufuhr, Reinigung und Schlichtung 3463 fl.

ad c) Für die Steinerzeugung etc. etc. 2059 fl. 40 kr. CMze, für die Schottererzeugung etc. etc. 5498 fl. 5 kr. CMze und

ad d) Für die Steinerzeugung etc. etc. 5510 fl. 10 kr. CMze und

für die Schotter etc. etc. 3714 fl.

Sämtlichen Orts-Obrigkeiten wird demnach aufgetragen, diese Licitation oder Offerten-Verhandlung in ihren Dominical-Bezirken sogleich zur allgemeinen Kenntniss zu bringen, und insbesondere die Herren, Gutsbesitzer, Gemeinden, und sonst die bekannten Speculanten und Unternehmungslustigen hievon eigends mit dem Beisatze zu verständigen, dass die weiteren Licitations-Bedingnisse am gedachten Licitationstage hieramts bekannt gegeben, und dass bei der Versteigerung auch schriftliche Offerten angenommen werden, daher es gestattet wird, v r oder auch während der Licitations-Verhandlung schriftlich versiegelte Offerten der Licitations-Commission zu übergeben. Diese Offerten müssen aber:

- das der Versteigerung ausgesetzte Object, für welches der Anboth gemacht wird, mit Hinweisung auf die zur Versteigerung desselben festgesetzte Zeit, nämlich Tag, Monat und Jahr gehörig bezeichnen, und die Summe in CMze, welche geboten wird, in einem einzigen, zugleich mit Ziffern und durch Worte ausdruckenden Betrage bestimmt angeben, und es muss
- darin ausdrücklich enthalten sein, dass sich der Offertent allen jenen Licitations-Bedingungen unterwerfen wolle, welche in dem Licitations-Protokolle vorkommen, und vor Beginn der Licitation vorgelesen werden, indem Offerten, welche nicht genau hiernach verfasst sind, nicht werden berücksichtigt werden;
- die Offerte muss mit dem 10percentigen Vadium des Ausrufspreises belegt sein, welches im baaren Gelde oder in annehmbaren und haftungsfreien öffentlichen Obligationen, nach ihrem Curse berechnet, zu bestehen hat;
- müssen diesen Offerten glaubwürdige bei fremd kreisigen Unternehmern von der betreffenden Kreisbehörde bestätigten Zeugnisse über deren Solidität und Zulässigkeit zu öffentlichen Unternehmungen abgeschlossen sei,—endlich muss dieselbe mit dem Vornamen und Familien-Namen des Offertenten, dann dem Charakter und dem Wohnorte desselben unterfertigt sein.

Diese versiegelten Offerten werden nach abgeschlossener mündlicher Licitation eröffnet werden. Stellt sich der in einer dieser Offerten gemachte Anboth günstiger dar, als der bei der mündlichen Versteigerung erzielte Bestboth, so wird der Offertent sogleich als Bestbiether in das Licitations-Protokoll eingetragen, und hiernach behandelt werden; sollte eine schriftliche Offerte denselben Betrag ausdrücken, welcher bei der mündlichen Versteigerung als Bestboth erzielt wurde, so wird dem mündlichen Bestbiether der Vorzug eingeräumt werden.

Wofern jedoch mehrere schriftliche Offerten auf den gleichen Betrag lauten, wird sogleich von der Licitations-Commission durch das Los entschieden werden, welcher Offertent als Bestbiether zu betrachten sei.

Rzeszów am 25 Jänner 1855.

(182) **Kundmachung** (1-3)

Vom Magistrat der Kreisstadt Tarnów wird hiemit

zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass zur Lieferung des Rindfleisches für die christliche und israelitische Einwohnerschaft Tarnów und für das daselbst unterbrachte k. k. Militär vom 1. April 1855 an auf weitere drei oder auch sechs Monate die Licitation an 28ten Febr. 1855 um 10. Uhr Vormittags im Magistratischen Rathsaale vorgenommen werden wird.

Das vor Beginn der Licitation zu erlegende Vadium zugleich die Kauzion bilden beträgt für jeden Lieferungsmonat 100 fl. C. Mze die übrigen Licitationsbedingungen werden vor Beginn der Licitation bekannt gemacht werden. Magistrat Tarnów am 5. Februar 1855.

(180) **Lizitations-Ankündigung.**

[Nr. 21792.] Von Seite der Sandeer k. k. Kreisbehörde wird bekannt gemacht, dass zur Verpachtung des Neu-Sandeeer städtischen Gutes *Żeleznikowa* auf sechs nach einander folgende Jahre vom 24 Juni 1855 bis dahin 1861 der dritte Licitations-Termin auf den 22 Februar 1855 festgesetzt, und die Licitation in der Neu-Sandeeer Magistratskanzlei abgehalten werden wird.

Der Ausrufspreis beträgt 685 fl. 9 kr. C. M. wovon 10/100 als Vadium vor Beginn der Licitation von dem Licitationslustigen zu erlegen ist.

Die Licitationsbedingungen werden bei der Licitations-Verhandlung bekannt gegeben, es steht übrigens frei auch vor der Licitation in die Licitationsbedingungen beim Magistrat Einsicht zu nehmen.

Die Ortsobrigkeiten werden hiemit beantragt, diese Licitations-Kundmachung in den unterstehenden Dominikal Territorien allgemein zu verlaublichen.

Von der k. k. Kreisbehörde Sandec am 14 Jänner 1855.

Szalowski,

k. k. Statthalterei-Rath und Kreisvorsteher.

(149) **Kundmachung.** (3)

Für die Bedinsteten der östlichen Staatsbahn sind längstens bis 10ten März 1855 folgende Kleidungsstücke zu liefern:

A. an Schneider Arbeit.

6 Stück Uniformröcke 2ter Gattung

20 „ „ 3ter „

1 „ „ 4ter „

87 „ „ 5ter „

6 „ Beinkleider 1ter „

20 „ „ 2ter „

93 „ „ 3ter „ und

184 „ Blousen.

B. an Kürschner Arbeit.

2 Stück Sommerkappen 1ter Gattung

4 „ „ 2ter „

18 „ „ 3ter „

7 „ „ 4ter „

4 „ „ 5ter „ und

40 „ „ 6ter „

Die Musterstücke so wie die Lieferungsbedingungen werden im Bureau der gefertigten k. k. Betriebs-Direction im Krakauer Bahnhofe vorgewiesen.

Diejenigen welche sich am dieser Lieferung betheiligen wollen, haben ihre auf einem 15 kr. Stempelbogen geschriebenen Offerte längstens bis 13ten Februar 1855 in dem vorerwähnten Bureau versiegelt zu überreichen.

Die Offerte müssen die spezielle Angabe der Preise nach den einzelnen vorstehenden Posten enthalten und es sind denselben Muster jener Tücher und Stoffe, welche zu den Lieferungen verwendet werden wollen, so wie ein Vadium von 5% des für die offerirte Lieferung des entfallenden Verdienstbetrages anzuschliessen.

k. k. Betriebs-Direction der östlichen Staatsbahn.

Krakau am 1ten Februar 1855.

(152) **E d y k t.** (3)

[N. 20.] Zwierchność sądowa Jastrzębia obwodu Sandeckiego, do powszechnej podaje wiadomości, że na zaproszenie Tekli z Stanuchów Kwiec 88 złr. 4 2/3 kr. k. m. Katarzynie z Stanuchów Dosiowy 90 złr. 48 2/3 kr. k. m. i Justynie z Stanuchów Polomskiej 98 złr. 48 2/3 kr. k. m. z kosztami prawnymi 4 złr. 6 kr. k. m. i exekucyjami 9 złr. 50 kr. k. m. przyznaniem, sprzedaż roli kmieć w wsi Jastrzębi pod NK. 38 z budynkami w rozległości 58 morgów 1468 □ sążni pod Ntop. 375, 376, 378, 382, 383, 377, 379, 380 położonej, do prawem przekazanego Franciszka Stanucha własnością należąc, w trzech terminach to jest 26 lutego, 27 marca i 23go kwietnia 1855 w przedpołudniowych godzinach w jurydyce Jastrzębia w Bobowy odbywać się mającej zezwala się pod następującymi warunkami:

- Cena szacunkowa stanowi się w summie 690 złr. k. m.
- Każdy chce kupienia mający, obowiązany będzie 1/10 części szacunkowej summy to jest 69 złr. k. m. do rąk komisji jako zakład złożyć.
- Kupiciel obowiązany będzie w 14stu dniach po zatwierdzeniu aktu licytacyjnego najwyższej ofiarowaną cenę do depozytu dominikalnego złożyć.
- Jak tylko kupiciel udowodni, iż powyższym warunkom zadość uczynił, w fizyczne posiadanie wprowadzonym zostanie.
- Jeżeliby kupiciel najwyższej ofiarowanej ceny w przepisany termin nieodpłacił, wtedy na jego koszt i niebezpieczeństwo nowa licytacja rozpisaną i na-

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE.

Dnia	Godzina	Wys. bar. w lin. par. przy 0° Reaum.	Stan ciepl. podług Reaumura	Wilgotn. powietrza względna	Kierunek i natężenie wiatru	Stan niebo	Zjawiska napowietrzne	Zmiana ciepła w ciągu dnia
10	2	327 03	-12 2	100 0	wpnwschodni średni	pochmurno		od 10 1/2 do 10 1/2
10	3	326 94	-15 2	77 3	pl. wschodni słaby pogoda z chmurami			— 10 1/2 — 10 1/2
11	3	326 43	-16 2	79 5	północny „	pochmurno		— 10 1/2 — 10 1/2
12	3	326 09	-9 6	81 2	wpłwschodni „	pogoda		— 10 1/2 — 10 1/2
12	3	325 78	-13 6	94 1	wschodni „	pochmurno		— 10 1/2 — 10 1/2
12	6	324 67	-10 0	96 0	„ „	„		— 10 1/2 — 10 1/2

wet niżej szacunkowej summy w jednym terminie sprzedana zostałaby, a kupiciel nie tylko złożonym zakładem ale całym swym majątkiem za wynikłe szkody odpowiedzialnym zostanie.

- Akt opisania i oszacowania téj realności w registraturze sądu tutejszego, jako téż podczas licytacji przejrzeć jest wolno.
  - Na téj realności ciąży wynagrodzenie za zniesioną pańszczyznę, które od summy szacunkowej odtrącone zostaje, nierównie
  - Najwięcej ofiarujący obowiązany będzie od dnia objęcia téj realności podatki monarchiczne jako téż wszystkie ciężary i powinności odbywać i ponosić.
- Z Jurydyki sądowej państwa Jastrzębia d. 9 grud. 1854.
Sroczyński justycyaryusz.

Obwieszczenie.

Sukna, korthy zimowe i letnie, baje, flanely, kaftanki wełniane, szkarpetki, kamizelki pikowe, szaliki, chustki jedwabne, płócienna kolorowe, krawatki, kolnierzyki, rekawiczki, laski i cygarnice; będą dnia 19 lutego r. b. 1855 o godz. 10 z rana i w dniach następnych, w sklepie w Sukiennicach M. Karkowa, przez publiczną licytację, za gotowe pieniądze sprzedane. Chęć kupna mających w miejscu i na terminie podpisany zaprasza.

Kraków dnia 12 lutego 1855 r.

(185) Dziarkowski c. k. Komor. sąd.

Inseraty.

Katalogi nasion wiosenne 1855
pp Ernst & Spreckelsen
następców znanych pp. J. G. Booth
et C. w Hamburgu

rozdać się bezpłatnie amatorom w Kantorze handlowym F. J. Kirchmayera i Syna gdzie również przyjmują się zapisy. (115--3)

Reumatyczne bóle w ramieniu.

Ze pana Goldbergera galwaniczno-elektryczne reumatyczne łańcuszki *) są dla żyjącej ludzkości prawdziwym dobrodziejstwem, tego i ja także doświadczyłem; będąc albowiem przeszło od 3 lat straszliwym bólem reumatyzmu w lewym ramieniu dręczony i to tak dalece, iż od zmysłów odchodziłem, mimo używania ordynowanych przez lekarzy różnych maści, piwalek, kąpiei Przysznicia i wszelkich innych środków, niemogłem się jednak tego uporczywego bólu pozbyć. — Dopiero w miesiącu marcu 1849 r. po przyłożeniu reumatycznego łańcuszka pana Goldbergera i noszenia go przez ośm tygodni, uczulem wyraźną folę bólu, i mam wdzięczność p. Goldbergerowi za wynalezienie tego środka, za pomocą którego zupełnie od cierpień uwolniony zostałem. — Kutenberg w Czechach.

Adalbert Seyuens radca kryminalny.

Ból głowy. — Pedogra.

Jako galwaniczno-elektryczne łańcuszki *) pana Goldbergera w nerwowych reumatycznych bólach głowy, w pedogrze i chroniczno-reumatycznych afekcjach używane, wielką przysługę sprawiają, może niżej podpisany z rzetelną prawdą wyznaczyć i niniejszemu poświadczyć.

Innsbruck w Tyrolu.

Antoni Schönach

medycyny i chirurgii doktor.

Cierpienia pedogryczne. Nabrzmienie kolana.

Od lat 12tu cierpię pedogryczne bóle i mocne nabrzmienie jednego kolana, które mi nie tylko męczyło, ale nado to chodzenie utrudzało, przez użycie i ciągle dwumiesięczne noszenie Goldbergerowskiego galwaniczno-elektrycznego reumatycznego łańcuszka *) nie tylko że zupełnie bólu wyżej wspomnianego pozbyłem się, lecz zarazem i nabrzmienie kolana zniknęło, z którego to powodu z wielkim ukontentowaniem i zadowoleniem, toż dla pana Goldbergera niniejszemu zeznaje.

du Trossel

Berlin. kr. pr. oberst-brigad. żandarm. kraj.

kawal. orla czerw. i krzyża żelaz.

*) Jedynie tylko są do nabycia dla Krakowa u p. **Józefa Bartla** — następnie w **Czerniowiecach** u Ignacego Schnierowicza — we **Lwowie** u W. Willmanna — i w **Stanisławowie** u aptekarza J. Tomanka. (168)

C. k. teatr niemiecki w Krakowie

We wtorek d. 13 lutego 4te i ostatnie wystąpienie gościnne pana **G. Roger** z Paryża w najslawniejszej jego roli „**Georg Brown**“ w operze „**Biała Dama**“. — Cena miejsc niższa jak w afiszu. — Z powodu przygotowań do sztuki piątkowej, teatr będzie zamknięty.